

Olaf Tempelman speurt naar boeken over eigentijdse fenomenen.

Tijdgeest

DEZE WEEK KLEIN GELUK

Een typisch trekje van mensen is groot denken. Adepten van de Mayakalender beleefden op 21 december een grote ommekeer, Sovjets bouwden een grootse nieuwe maatschappij, Joop van den Ende doet on-Hollands grote producties en Chinese apparatsjiks huren architect Rem Koolhaas (*'the past is too small to inhabit'*) alleen maar in voor grootschalige stadsvernieuwing.

Van de hand van de Amerikaanse miljardair Donald Trump is *Denk groot!* Dat is niet het enige boek met die strekking. Zo zijn daar ook *Denk groot en word rijk* (Napoleon Hill), *Denk groot doe sterk* (Alex en Brett Harris) en *Leef rijk denk groot* (Les Giblin). Toen ik ging zoeken naar een boektitel met daarin de woorden 'denk' en 'klein', vond ik alleen maar *Klein huis? Denk groot!* (Hilary Mandleberg).

Waarom dat grote denken zo wordt gepropageerd, blijft mij een raadsel. De geschiedenis levert bewijs voor de hypothese dat veel narigheid was voorkomen als er niet zo groot was gedacht. Uit het nummer *DIY* van Peter Gabriel komen de zinnen: *When things get so big I don't trust them at all/When you want some control you got to keep it small.*

De oude Tsjechoslowaakse president Tomas Masaryk zag dat heel scherp. Hij zei in het interbellum, inderdaad, tussen twee grote oorlogen: 'Mensen moeten geen dingen doen maar dingetjes.' Kees van Kooten is een echte navolger, hij schreef niet over *Hartstochten* maar over *Hartstochtjes*. Een verkleinwoord. Dat gebruik je niet voor een bouwsel van Rem Koolhaas in Peking of een boek van Harry Mulisch. *De ontdekking*

van het hemeltje? Dat is geen titel van hem.

Maria Grijpma, stilte- en klankspecialiste, en Inge Jager, communicatie- en intimiteitsspecialiste, ontdekken wel hemeltjes. Maar liefst 84 passeren er de revue in hun *Handboek voor klein geluk* (Inspiread; € 14,95), dat is genomineerd voor de 'Beste spirituele titel' van het jaar - uitslag in de Maand van de Spiritualiteit, januari 2013.

Een greep:

- ¶ Een oude binnenband als snelbinder gebruiken
- ¶ Mooi klinkende woorden verzamelen (nochtans, gracieus)
- ¶ Op een schapenvacht liggen
- ¶ Elke avond naar de maan kijken
- ¶ Een smartlap schrijven
- ¶ Een kledingstuk ruilen met een vriend of een vriendin
- ¶ Een struik in je tuin of op je balkon afbinden met een panty
- ¶ Roeren in een pan chocolade
- ¶ Langs zee wandelen (Grijpma en Jager doen dat vaak samen)
- ¶ Een nummer beluisteren dat een hit was toen je 8 was.

'Mensen moeten geen dingen doen maar dingetjes'

Probeer het uit en ontdek wat er gebeurt. Nog geen hemeltje gevonden? Helemaal niet erg. Als recepten voor klein geluk zich lastig laten bereiden, is er geen man overboord. Dat is het verschil met recepten uit handboeken voor groot geluk, bijvoorbeeld die van Karl Marx (*Het kapitaal*) of Ayn Rand en Alan Greenspan (*Capitalism: The Unknown Ideal*) of Etienne Cabet (*Reis naar Icaria*). Als die niet werken, zijn de gevolgen vaak niet te overzien.

Wie de smaak van het kleine geluk te pakken krijgt, kan verder gaan met *Het kleine boekje van het geluk* (de dalai lama) of *Geluk zit in een klein hoekje* (Neil Pasricha). Het is opvallend dat het adjectief 'klein' in boektitels niet kleef aan 'denken' maar wel aan 'geluk'. De Chinese filosoof Lin Yutang wist waarom: 'Het ware grote geluk bestaat niet.'

Ik wens u klein geluk in 2013.